

Núm. 47 • Any XII • Març del 1996

Butlletí del Centre Parroquial d'Horta

50^e
1946 1996
Aniversari
Esbart Folklòric d'Horta

Feliu i Codina, 7 i 9 • Tel. 427 73 27 • 08031 Barcelona

consiliari

Pobresa i pau

Pobresa i pau emmarquen especialment aquest any 1996 en el nostre món. En la Jornada Mundial de la Pau, el dia 1 de gener, era el Papa qui cridava: «Donem als infants un futur de Pau!», invitant a cadascú a ajudar els infants a créixer en una autèntica pau. És un dret seu i un deure nostre.

També l'ONU ha declarat aquest any 1966 com l'Any Internacional de l'Eradicació de la Pobresa. I sabem que no és un problema de manca de recursos, sinó de la justa distribució dels existents.

Això només serà possible si canvia la mentalitat de les nostres societats desenvolupades.

El present dels nostres infants no és gaire afalagador: nens innocents víctimes de la guerra, nens esperant a les habitacions de la mort, nens del carrer torturats sistemàticament, nens familiars que es moren de fam... i podríem seguir.

Però volem continuar construint un futur de pau, més humà, més solidari, un futur de més germanor, per als nostres infants i amb els nostres infants.

Per això volem educar-nos compartint, obrint els ulls i el cor al món de lluny i al de prop, i canviant les actituds i valors que ens allunyen de l'esperit bondadós i just del nostre Déu.

Germà Antoni Palom

Sumari

02 * <i>Consiliari</i> * Pobresa i pau *
<i>Germà Antoni Palom</i>	15 * <i>Fotografia</i> * Activitats de tota mena * <i>D.S.E.</i>
03 * <i>Esbart Folklòric</i> * Cinquantè aniversari de l'Esbart Folklòric d'Horta	16 * <i>Esports</i> * Campionat de botifarra * <i>Pere Solé i Serra</i>
04 * <i>Esbart Folklòric</i> * Portem l'Esbart al barri	17 * <i>Manualitats</i> * Personatges que admiro * <i>Carmen Lucena</i>
05 * <i>Necrològiques</i> * Adéu a Ricard Solé i Sans * <i>Dora Serra</i>	18 * <i>Records d'altres temps</i> * Homenatge a un sacerdot amic * <i>Pere Solé i Sans</i>
06 * <i>Esbart Folklòric</i> * Com cada any, per Nadal	20 * <i>Vivències</i> * M'agraden les matemàtiques * <i>Joan Homar i Gibert</i>
07 * <i>Poesia</i> * Primavera interior * <i>Joan Bartrolí i Bonany</i>	22 * <i>Infantesa</i> * Raconet del soci infantil * <i>Carmina</i>
08 * <i>Entrevistes</i> * Salvador Casals i Gausachs * <i>Dora Serra</i>	23 * <i>Infantesa</i> * Concurs infantil de disfresses * <i>Maria F.</i>
12 * <i>Tennis de taula</i> * Els nostres equips	24 * <i>Psicologia</i> * Aula de primera infància * <i>Anna Bigas</i>
13 * <i>Missions</i> * Africa. Fes-la teva * <i>Dora Serra</i>	

Cinquantè aniversari de l'Esbart Folkloric d'Horta 1946-1996

Fa cinquanta anys que funcionem. Cinquanta és un número rodó i bonic, i 50 anys són molts anys per a una secció del Centre Parroquial.

El 4 de febrer de 1946 el mestre Josep M. Castells i Andilla, aleshores professor de l'Institut de Folklore de Catalunya i soci dels Lluïsos, junt amb un grup de joves encapçalats per Jaume Iglesias i Manel Bel, recolzats pel Vicari de la Parròquia de San Joan d'Horta, van fundar el Grup Folkloric d'Horta, que, amb el temps, passaria a dir-se Esbart Folkloric d'Horta, nom amb el qual avui dia el coneix tothom.

La festa oficial de la inauguració es feu el 19 de març d'aquell 1946. Mossèn Miquel Pujol, rector de la parròquia, beneí la senyera que havien brodat les senyores Esperança Costa i Teresa Fumadó.

Des de la fundació, van comptar sempre amb la col.laboració de Joan Rigall i Aureli Campmany, reconeguts folkloristes de la nostra terra, mestres i amics del nostre fundador.

Han passat cinquanta anys. L'Esbart ha viscut moments de tota mena, però sempre vinculat amb la barriada d'Horta. Ha recollit èxits per tot Catalunya i Espanya, i també a l'estranger. En moltes ocasions ha fet d'ambaixador cultural del nostre país.

Les actuacions de l'Esbart han estat moltes i variades, però el més important és que diverses generacions de dansaires i col.laboradors han deixat la seva empremta en la vida de l'Esbart. Alguns d'ells ja no

són entre nosaltres: Montserrat Voltas, Mercè Santaulària, Maria Broc... D'altres encara ens donen suport: Carme Oliva, Roser Miró, Francesc Miralles, i l'Anna, la Dolors, l'Agustí, en Carles... I molts d'altres continuen, com els membres de la nova junta, a qui desitgem molts èxits en aquesta tasca engrescadora de donar als Lluïsos i a Horta una visió de la cultura tradicional catalana, com els ballets, i els nostres singulars pastorets que, de la mà d'en Francesc i la Mercè, s'han representat durant els últims anys. Esperem que puguin fer-se molts anys més amb l'ajut de tots.

L'Esbart Folkloric d'Horta vol, en el seu cinquantè aniversari, apropar-se més al seu barri; ser una entitat senyera i coneguda arreu però sobretot a casa nostra.

Per tant, convidem tothom a sumar-se als actes que se celebraran a Horta, a compartir amb nosaltres aquest gran esdeveniment.

Els actes més immediats celebrats o per celebrar amb motiu del 50è aniversari són:

24 de març, 6 tarda: Trobada informal, al Centre, de tots els components de l'Esbart amb

els antics dansaires i col.laboradors.

13 d'abril, 8 tarda: Sessió fotogràfica, al teatre, pel concurs de fotografies de l'Esbart, amb el tema «La dansa». Hi poden participar els socis del Centre i els membres del Grup Fotogràfic d'Horta.

27 d'abril, 6 tarda: A l'església parroquial, missa commemorativa, i al Centre, sessió inaugural i ressupó.

16 de juny: Festival de fi de curs amb participació dels antics dansaires i lliurament de records a tots els participants.

23 de juny: Festivitat de Sant Lluís. Participació de l'Esbart en diferents actes. S'entregaran els premis del concurs de fotografia.

La resta d'actes s'aniran anunciant oportunament, a través d'aquest BUTLLETÍ i de les circulars dels vocals dels grups.

Esperem la màxima col.laboració a fi que tots els actes que celebrarem enguany tinguin el corresponent ressò a Horta i entre els antics dansaires que, abans de nosaltres, van obrir camí per a l'Esbart d'avui.

Daniel Comes

Portem l'Esbart al barri

Si l'Esbart Folklòric d'Horta nasqué al barri i els seus membres han estat i són d'aquests indrets, serà molt important que un dels objectius i fruits d'aquest cinquantenari sigui apropar-nos i donar-nos més a conèixer al districte, mitjançant trobades i actuacions a entitats i centres de la vila. Obrim, doncs, les nostres portes i convidem tothom a predre-hi part.

Amb l'inici d'aquest any 1996, comença una nova etapa que desitgem tan fructífera com les anteriors. El propassat 6 de febrer tingué lloc l'assemblea general ordinària de socis de l'Esbart i, a petició pròpia, deixaren la presidència i sots-presidència els nostres amics Maria Broch i Joan Bonet. Des d'aquí volem agrair la seva dedicació i treball en pro de l'Esbart.

S'escollí nova junta, que quedà així composta: President, Francesc Penalba; vicepresidents, Mercè Saló i Oriol Estela; secretari, Albert Maymó; tresorera, Anna Basté; majordoma, Dolors Gabriel; arxiver, Agustí Robledo. Els vocals de cada grup són Ferran Buixaderes, Carme Garcia, Margarida Estallé, Carles Menéndez i Ferran Colomé.

Com que volem portar a terme un munt d'actes amb motiu del 50è aniversari, caldrà la col.laboració de tots i, a més, s'ha format una comissió que treballarà específicament per això. Fou nomenat Coordinador General: Daniel Comes.

El passat *mes de març* vam fer les següents trobades i actuacions:

Dia 3, a la tarda: Al Centre Parroquial, Roda d'Esbarts. Amb els nostres grups Infantil i Juvenil, actuaren els Esbarts Montserratí, Sagrat Cor i Joventut Nostra. La

sala estava concorreguda i la ballada fou un èxit per la qualitat, gràcia i simpatia dels minyons, infants i joves dansaires.

Dia 10: Actuació del Grup de Pares, al Centre. Trobada amb grups de Veterans de Sabadell, Tarragona i Thuir. S'organitzà una jornada festiva i de convivència molt satisfactòria.

Dia 23: Ballada dels Pares i Juvenil a un Centre de Grans Minusvàlids, a Mataró. Les cares agraïdes i emocionades dels interns ens esperonen a fer més actuacions d'aquests tipus, particularment en residències del nostre entorn.

Dia 24: Primer acte del Cinquantenari. Trobada de tots els membres de l'Esbart amb ex-dansaires i col·laboradors. La sessió consistí en breus parlaments i exposicions del que pretenem fer i del nostre desig de conèixer-nos millor i d'engrescar a tots per trobar-nos més sovint i organitzar alguna ballada.

La sala estava molt plena i animada. Alguns feia molt de temps que no es veien. Després de pro-

postes i lliurament de dades, s'obsequià a tots els presents amb un refrigeri i restaren tots convocats per al proper dissabte 27 d'abril.

Les ballades ja programades són, entre d'altres:

21 d'abril: Grup de Pares, a l'Hospitalet de Llobregat. Juvenil i Cos de Dansa, al Centre. Actes Nord Cultural.

27 i 28 d'abril: Grups Infantil, Juvenil i Cos de Dansa, als actes del 50è Aniversa-

Adéu a Ricard Solé i Sans

En l'estampa-recordatori que els fills d'en Ricard ens feren arribar el dia del seu funeral —el 8 de març de 1996—, hi ha un verset de Mn. Jacint Verdaguer que li va com l'anell al dit:

«... I amb llavis freds, encara sembla dir-nos:
No ploreu pas ma mort...»

En Ricard feia temps que l'esperava, la Mort. Estava a punt; estava en pau, sense neguits, sense dubtes, sense por.

En Ricard era home de poques paraules, que amagava la seva tendresa sota un rostre seriós. Ha mort silenciosament, pacíficament.

Gaudeix del Paradís, Ricard!

Dora Serra

ri, Esbart Montserratí Martinenec.

4 de maig: Cos de Dansa, en la Trobada d'Esbarts de l'Eixample.

11 de maig: Grups Preparatori i Juvenil, en la Roda d'Esbarts, al Sagrat Cor.

4 de juny: Cloenda de Roda d'Esbarts. Grups Infantil i Juvenil, al Centre Parroquial.

16 de juny: Festival de Fi de Curs.

Com veieu, molta activitat. Anim i que poguem dur a terme tots els projectes i que vosaltres ho veieu. Donem gràcies a Déu per tants béns rebuts durant aquests anys. Que per molts més continuï beneïnt el nostre Esbart, el nostre Centre i les nostres llars.

Com cada any, per Nadal

El passat 17 de desembre va tenir lloc la ja tradicional Ballada Nadalena i la representació dels també ja típics Pastorets de l'Esbart que, des de fa alguns anys, venen representant els seus components i altres amics col·laboradors habituals dels Lluïsos.

Però anem a pams. En primer lloc

parlem de la ballada, en la qual he notat que el nivell de qualitat de les diferents seccions ha pujat molt. Totes les danses que ens van oferir van ser molt ben interpretades. L'esforç dels dansaires i mestres es va fer palès i es van superar respecte de l'any anterior («i això és bo», com diu l'Honorable), demostrant així l'interès i la preparació de tots durant aquest primer trimestre.

Creiem que van pel bon camí per a celebrar enguany el 50è aniversari de la fundació de l'Esbart (sembla que va ser ahir que festejàvem els 40 anys), amb l'expectació de donar continuïtat a la tasca que entre tots s'ha fet.

Però tornant a la ballada, tots els grups van estar molt bé, des del Preparatori i Infantils, amb la gràcia de la seva edat, als futurs valors dels Juvenils, que són la pedrera de l'Esbart, i a la veterania i saber estar del Grup de Pares. Però cal destacar el Cos de Dansa, en oferir la versió

completa del Ball de Gitanes de Rubí. Va ser una magnífica interpretació on la posta en escena i l'entusiasme dels dansaires i, naturalment, del mestre («la iaia»), van demostrar una vegada més que són uns dignes representants de l'Esbart.

Làstima que quan els volem veure al barri (per exemple, durant la passada Festa Major), no és possible fer-ho. Per què?, què passa? Tothom els va trobar a faltar. La imatge és important, quan es tracta del barri.

Anant per la segona part de la vetllada, diguem que una vegada més ens van sorprendre agradablement amb la versió del nostres Pastorets, que enguany van superar totes les anteriors.

La «pizza per tutti» del començament, portada a domicili amb moto, va continuar

amb un seguit de quadres que van sorprendre el públic, com la majestuosa «cuca» i timbals del ball de diables, amb la seva entrada pel pati de butaques, l'estupenda interpretació dels Jordis en els papers dels pastors; la Isabeló, més jove i maca que mai; els dimonis Enric i Oriol, molt ferotges, i un llarg etcètera..., fins arribar al quadre de cloenda, amb els versos del Poema de Nadal de Josep M. de Sagarra, que va ser interpretat d'una manera sòbria i magistral.

Molt bé tot. La participació cada cop més nombrosa i entusiasta, la interpretació, la posta en escena, els llums, etc., que, com cada any, porten i coordinen en Francesc i la Mercè, dirigits, amb mà ferma i experimentada, per M. Rosa Bonany i Ferran Bayès, van fer, en la versió d'enguany, un pas important cap a un proper futur, dintre dels actes de commemoració del 50è aniversari, durant els quals esperem que ens sorprenguin una vegada més.

Gràcies a tots. A l'Esbart i als seus col·laboradors. I al Centre, per fer seus uns Pastorets que són de tots i per a tots, petits i grans.

Daniel Comas

Primavera interior

**Què hi fa si el dia és gris, si la muntanya
encara no s'ha tret el mantell blanc...:
si el vent és gèlid, si no m'acompanya
la llum del sol, si no ha llucat el blanc...**

**Si la nuesa frista resta, encara,
en l'ametller que és el primer en florir...:
si l'or de la mimosa, enjoiellada,
sols és una esperança al meu jardí...:**

**Si no és la terra, encara, prou encisera
pels ulls que d'ella es van enamorar,
què hi fa, si, en el meu cor, sempre hi impera
una suau i dolça Primavera
que cap mal vent d'hivern no em pot robar!**

6 de març de 1975

Joan Bartrolí i Bonany

Salvador Casals i Gausachs

Nascut el 22 de setembre de 1940,
Salvador Casals i Gausachs
és el soci núm. 49 del C.P. d'Horta.

Som al menjador de casa d'en Salvador, costat per costat dels Lluïsos, aquesta casa que és com una mena de pavelló annex de can Caparrada, on viu la família Campmany-Boada, tan vinculada al nostre Centre. Quants i quants anys fa que són porters honoraris dels Lluïsos! Quants milers de trucades en aquest barri de ferro per a demanar les claus del Casal! I la família Campmany, sempre amatent, sempre amb bona cara i bones maneres, ha entrat i sortit a donar o a recollir les famoses claus! I quantes vegades ni tan sols els hem donat les gràcies! Gràcies, amics; gràcies en nom de tots els socis haguts i per haver d'aquesta gran entitat, el Centre Parroquial d'Horta.

Ara som al menjador on ens rep el matrimoni Casals-Campmany i dos gossos, enjogassats i cridaners. Damunt d'una tauleta, un altre gosset, aquest d'ulls de vidre i pèls sintètics, ens contempla, silenciós. En els prestatges de l'aparador, famílies de gossos de porce-

llana fan guàrdia.

La mestressa s'emporta els animalets eixelebrats i, un cop restablert l'ordre i el silenci, comencem la nostra xerrada-entrevista.

—Com és habitual, farem la pregunta de rigor: *ets fill de l'Horta?*

—Sí. Bé, en realitat, sóc fill de la Clota, de can Gasparó, al costat de la torre Jussana (popularment, dita Luçana), el mateix que en Manel Gausachs, el meu cosí. A can Gasparó visqueren sempre els nostres avis. Quan casaren la filla petita (la meva mare), els pares d'en Manel i ell (que tenia tres anys) canviaren de domicili i els que foren els meus pares restaren a la casa.

—Com era la casa?

—Era, i és, una casa de pagès amb el seu hortet. (Ara, però, és una residència de la tercera edat.) Teniem vinyes on ara hi ha els pisos de la Residència de la Seguretat Social. Ens les expropiaren,

allà pels anys 1950. Recordo que quan era un nano i tot aquell sector estava en obres, van anar-hi a filmar escenes d'una pel·lícula. Tots els vailets estàvem molt il·lusionats en presenciar la filmació. De casa estant, a la nit, vèiem els focus dels grans projectors que utilitzaven per a treballar. L'estructura a mig bastir, de la Residència, imposava.

—Recordes quina pel·lícula hi filmaven?

—Em sembla que es va dir *Apartado de Correos 1001*, i era de

lladres i serenos. El protagonista: Conrado Sanmartín. Fins sé la trama de la filmació: una persecució, un assassinat! El

*Drets, el senyors Olivé, Gausachs, Casas i Bonany.
Ajupits, els joves Gausachs, Olivé, Cesals, Torné i Calafell.*

desgraciat queia pel forat de l'ascensor...
Tot un espectacle! (1)

—*Es podia jugar al carrer, en aquella època?*

—Tranquil·lament.

—*On anaves a escola?*

—Com el 90% dels nois del barri, als *Hermanos* del carrer de Sant Bernabè. Quatre viatges al dia, de la Clota a Horta i vice-versa.

—*Quins són els teus companys?*

—La meua promoció inclou: Mateu Aries, Castellanos, Vilamala, Molins, Balcells, Salvat, i etc., etc.

—*Quin dia de la setmana era festiu?*

—Solament el dijous a la tarda. Els dissabtes s'escursaven una horeta les classes. Un dijous al mes ens portaven d'excursió; no gaire lluny, no et pensis! Al turó de la Peira, a Sant Cebrià... Sortides de no res que tenien la finalitat de fer

més companyonia. Potser eren les directrius del Frente de Juventudes, que encara existia en aquells moments: tot en castellà, naturalment, i molt carca!

—(?)

—Sí. Els diumenges era obligat assistir a missa a la parròquia d'Horta. O bé, de la parròquia que fos, aconseguir un comprovant segellat que els dilluns presentàvem a l'*hermano* professor!

—*Ai, ai, ai! Fins a quina edat vas a col·legi?*

—Fins als 14 anys. Haig d'ajudar el

(1) Jo, que sóc deu anys més vell que el meu cosí Salvador, i que, per tant, ja en tenia dinou aquell 1950, humilment, sense voler posar-m'hi fort, crec que no es tractava d'*Apartado de Correos 1001*, de Jaime Salvador, sinó de *Brigada criminal*, d'Ignacio F. Iquino. — *Nota del teclista coordinador.*

pare en el despatx del seu taller de reparació de vehicles automòbils, que passa moments difícils i cal estrenye's el cinturó. Jo ajudo a portar els llibres de l'empresa.

—*I comences l'escola nocturna...*

—Sí. Vaig a les Escoles Homar per tal de no endarrerir-me en els estudis. En Joan Homar m'hi ensenya matemàtiques, i en Martí Torné, ortografia. Dels 16 als 19 anys vaig a l'Escola Industrial, al vespre, fins a treure'm la mestria industrial del·lineant projectista.

—*De dia continues treballant amb el pare.*

—Llavors entro a l'Ajuntament, al Servei del Pla de la Ciutat, com a del·lineant de cartografia. En acabar el contracte, entro al Consorci de la Zona Franca, empresa on encara treballa.

—*A part de treballar i estudiar, deus tenir hores de lleure. Com vas a parar als Lluïsos?*

—Gràcies a l'oncle Manel Gausachs, als 16 anys m'incorporo al grup de teatre, no per a fer comèdia, sinó com a ajudant d'electricista, amb en Frederic Torné i l'Albert Olivé. Al cap de poc temps se'n va en Frederic i durant una pila d'anys ens ocupem del quadre de llums l'Albert i jo. Fins que s'incorpora el que ara és el meu cunyat, en Francesc Coma.

—*El senyor Manuel Gausachs va ser molts anys el «superior» de tots els tramoistes i tècnics. Qui més hi havia entre bastidors?*

—Com a cap de tramoistes vaig tenir el meu oncle, després el Sr. Andreu Olivé i després Sr. Pla. I dels tramoistes, recordo el Sr. Martí Casas (el pare de la M. Rosa Casas, que tants anys va fer de dama jove al quadre escènic). També feia de tramoista el meu cosí Manel, i, alguna vegada, per a les representacions de la Passió, el seu germà Pere.

—*Has estat molts anys formant part de la junta directiva!*

—Sí. Als 18 anys ja n'era membre, com a complador. Recordo que la terna que es presentà per al càrrec era: Jaume Font, Joan Andreu i Salvador Casals. Va haver-hi un empat. A la segona votació vaig sortir elegit. Em sembla que el president era en Joan Bonany. Al cap de quatre anys vaig ser reelegit. Després vaig ser Vocal de Conservació.

—*Suposo que la temporada del servei militar et va obligar a separar-te dels Lluïsos?*

—Al principi, sí. Em va tocar anar a Talarn i a Berga. Malauradament, en aquells moments va morir el meu pare. Em permeteren traslladar-me a Barcelona per poder estar prop de la família. Gràcies al meu treball com a cartògraf de l'Ajuntament, vaig entrar a Capitania General i hi vaig acabar els quasi dos anys de «mili». Com que podia anar a dormir a casa, no vaig deixar les meves activitats dels Lluïsos.

—*També has col·laborat força en la secció de cinema, oi?*

—Abans del que explica en Josep Forn a la seva entrevista, havíem inaugurat aquesta secció en Frederic Torné, l'Albert Olivé i un servidor, amb una màquina de 16 mm. Era un projector portàtil. Projectàvem des de les últimes files de la sala. Trèiem una filera de butaques que ens feia nosa. Després de nosaltres, agafà el relleu en Francesc Coma i en Josep M. Bigues, els quals instal·laren la primitiva cabina.

—*Encara vàreu muntar una altra secció!*

—Sí; la secció de turisme, en dèiem. Viatges amb autocar, més o menys como els que ara s'organitzen cada mes. N'érem responsables l'Albert Olivé i jo. Va durar uns quatre anys, aquella secció. Després va venir l'eufòria del cotxe, del 600, i la gent no estava per autocars.

—*Al revés d'ara, que la gent ja està*

saturada de cotxe i pre-
fereix les agències de
viatges! I, parlant d'una
altra cosa: com t'ho vas
fer per «lligar» amb la
filla de l'apuntador?

—Durant els anys
que vaig ser de junta
com a comptador, vaig
tenir força contactes
amb en Josep Cam-
pany, que era el
caixer. En aquells mo-
ments encara s'estaven
pagant les obres de re-
construcció del teatre al
paleta Sr. Oliva i s'havia
de tornar el préstec de
la Caixa. Calia fer molts
números! Molts vespres
em reunia amb en Campmany a casa seva,
a can Caparrada. Amb tantes visites,
la noia gran i jo ens mirem, ens parlem,
ens complementem i Cupido fa la resta!

—I en Salvador, als 25 anys, s'incorpora
en la gran secta dels casats (o caçats?).
Ara, esporàdicament, el veiem pels Lluïsos.

—Encara he fet de tramoista en les
obres de teatre que feu els veterans, i poca
cosa més. Bé..., i, des de fa uns quants
anys, sóc responsable, juntament amb
la meua família, d'organitzar el romiatge
anual de la nostra parròquia a Montserrat,
tot continuant la tasca que durant molts
anys va dur a terme el meu sogre, Josep
Campmany.

—Tens alguna anècdota per a contar-
nos?

—Sí; una de quan feia d'electricista i
tenia per company en Frederic Torné. Un
vespre, en Frederic ve a casa a cercar-me.
Estava esglaiat, blanc com la cera. «Què
et passa?», li pregunto. «A l'escenari hi ha
fantasmes! El piano toca tot sol!», em diu
ell. «Anem-hi i comprovem-ho», faig jo.
Anem cap a la sala, escoltem... i res! «Et

El fill i el telescopi d'en Salvador

juro que el piano tocava
sol!» Baixem al fossar
dels músics, obrim la
tapa del piano, i... no hi
havia cap fantasma. El
que hi havia era el rastre
que havia deixat alguna
rata necessitada d'anar
al lavabo. Les rates, les
senyores de la nit, que
es passejaven pel telar,
pel soterrani i pel fossar
dels músics! Ens havia
sortit una rata melòma-
na que feia sonar les
tecles, tot rasant les
cordes del piano a tall
d'arpa!

—Com si fos el mut
dels germans Marx!

Molt bona, l'anècdota! I tu, un home tan
actiu, què fas ara, a més de la feina de cada
dia?

—Faig exercicis de pre-jubilació.

—(?)

—Pinto, faig fotografia (fa molts anys
vaig treballar amb professionals), sóc
ràdio-afecionat amb llicència: EB 3 - CAK.
De tant en tant, puc xerrar amb col·legues
de l'èter. Però l'afeció més gran, la que
més m'illusiona, és l'astronomia.

—Tens telescopi i tot això?

—Sí. A la casa de Tona on anem a
passar els estius, hi tinc instal·lat un tele-
scopi reflector de 114 mm. Amb ell puc
veure els planetes, els anells de Saturn,
les bandes de Júpiter, les fases de Venus —
Venus té fases com la Lluna— i moltes
estrelles dobles. La combinació de l'afeció
a la fotografia i a l'astronomia em va per-
metre retratar el satèl·lit nord-americà
ECHO 1, després del llançament de
l'Sputnik rus, l'any 57, el primer satèl·lit
artificial de la història de la humanitat.
¿Saps quina seria la meua il·lusió no acon-
seguida encara?

—Quina?

—Iniciar una secció d'astronomia amb soci i simpatitzants dels Lluïsos. M'imagino una cúpula dalt del terrat!

Els ulls d'en Salvador s'il·luminen! Aquests ulls que massa vegades hem vist tristos, distants, incompresos, jo crec!

Dora Serra

Puntualització: Gràcies a Jordi Vilamala, hem sabut un nom que mancava a l'entrevista publicada al número anterior d'aquest BUTLLETÍ, la de Josep Forn i Rodríguez.

Al peu de la fotografia de la pàg. 14, allà on diu: *Al davant, ?*, Fàbregas i Costa, ha de dir: *Al davant, Enric Rotllan, Fàbregas i Costa*. Moltes gràcies, Jordi. — *El coordinador*.

tennis de taula

Els nostres equips

L'actual situació dels equips de tennis taula del Centre Parroquial d'Horta és:

2a Divisió Nacional: Falten 4 jornades (quan escrivim aquestes ratlles) per al final de la lliga, però el nostre equip està matemàticament classificat per a jugar la fase d'ascens a 1a Divisió Nacional els propers 18 i 19 de maig.

La Lliga de 2a Divisió Nacional la disputen 120 equips de tot el territori espanyol distribuïts en 12 grups. Els dos primers de cada grup es classifiquen per a la fase d'ascens; però, d'aquests, només 8 podran aconseguir l'ascens de categoria.

Desitgem als jugadors d'aquest equip (Jaume Miró, Hé-

tor Montañana, Roger Guarch i Albert Llorente) molta sort a la fase d'ascens.

3a Divisió Nacional: Han acabat la competició en la 4a posició del seu grup, cosa que els permet mantenir-se en aquesta categoria.

3a Divisió Provincial: Han acabat primer de grup i ara estan disputant la fase d'ascens, en la qual ocupen la 1a plaça. Això els permetrà, si no hi ha cap contratemps, assolir aquest ascens de categoria.

Els jugadors d'aquest equip són: David Marchirán, David Pérez, Jordi Montesinos, Albert Ayllón, Manel Adelantado i Xavier Benito.

Veterans: Després de no haver guanyat cap partit a la 1a fase de la lliga, els nostres estan disputant la fase de descens de categoria, però els bons resultats actuals els permetran seguir en la màxima categoria de veterans. En aquests moments van segons en un grup de 6 equips, dels quals els 3 primers conservaran la categoria.

Lliga Catalana Juvenil: Ja han acabat la competició. Gràcies als bons resultats dels últims partits, han pogut classificar-se per als Campionats de Catalunya.

Competició de Copa: Aquesta competició l'estan disputant els equips de 3a Divisió Nacional (Copa Catalana) i Preferent (Màxima Categoria Provincial).

Curiositats: L'any 1937, en el joc decisiu de dobles no era obligació el canvi de restadors, quan es feia el canvi de costat en arribar a 10 punts. La parella que havia començat a servir en el partit, tenia el dret, però no l'obligació, de fer canviar l'ordre de la parella restadora.

Secció de Tennis Taula

missions

Àfrica. Fes-la teva

La Comunitat Missionera Comboniana ha estat de festa. Daniel Comboni (1831-1881), fundador de l'Orde, fou beatificat el passat dia 17 de març.

Amb aquest motiu, els missioners combonians de Barcelona —que tenen la seva casa, des de l'any 1968, a Horta, al carrer Feliu i Codina, 59—, va organitzar una sèrie d'actes culturals i religiosos —amb el títol general d'«Àfrica. Fes-la teva»— a fi de divulgar la seva tasca missionera i fer-nos sentir a prop dels germans de l'Àfrica Negra i de la figura de Daniel Comboni, l'enamorat d'aquell continent i de la problemàtica de la seva gent, terriblement explotada per la Raça Blanca.

Combonians a Horta. El nom de combonians ens és només relativament familiar, perquè encara és reduït el nombre d'hortencs que tenen contacte directe amb aquests homes que, vinguts dels quatre punts cardinals de la península, es dispersen després pels centres missioners de tot el món.

L'orde és de missioners, però també de missioneres religioses i missioneres seculars. A Horta, en una casa del carrer Chapí, hi viuen fins a principis d'any, les missioneres religioses combonianes. Fins al 1991, la comu-

nitat comboniana hortenca es dedicava a formar missioners; des del 1992, és un centre d'animació i espiritualitat missionera.

A la seva casa del carrer Feliu i Codina, hi tenen el Museu Àfrica Daniel Comboni (un dels dos únics existents a Espanya), on podem descobrir-hi aquell continent tan desconegut pel que fa a les seves cultures, músiques, formes artístiques, maneres de viure, etc. També hi tenen una sala on projecten vídeos sobre Àfrica i expliquen experiències personals. I 20 habitacions a disposició de grups que vulguin viure amb ells uns dies, compartint llur ideal de dedicar-se als més pobres i abandonats de la terra. Per això, alguns caps de setmana, la casa comboniana hortenca s'omple de joves i de no tan joves que prenen consciència dels problemes del Tercer Món.

Anualment envien a dits països, en tres contenidors de 30 m³, aparells sanitaris, bombes d'aigua, roba per estrenar... Ja no recullen roba usada, encara que sigui nova, perquè cal seleccionar-la i surt molt cara d'enviar. Un contenidor de 8.700 kg els costa 400.000 ptes. D'altra banda, pensen que el pobre, encara que sigui «pobre», també té la seva dignitat.

Col·laboren en els serveis religiosos i amb els grups de les parròquies de Sant Joan d'Horta, Sant Marcel, San Francesc Xavier... Donen conferències en col·legis, associacions i grups de tot Catalunya...

Els combonians passen alguns anys aquí i després tornen a terres del Tercer Món, a conti-

EXPOSICIÓN
GALERIA D'ART MARÇ (Carrer de Sant Joan, 20)
 del 02 al 09 de febrer i del 12 al març de 1996
 11 h a 19 h de dilluns a divendres, 10 h a 14 h de dissabte i 12 h a 14 h de diumenge i festes

CURSA DE LA VIDA
 Amb la figura de Daniel Comboni, el fundador de l'Orde Missioner Comboni, se'n parla a través de la seva tasca missionera a tot el món. Del 1968 a l'any 1981, Comboni va viure i treballar a Guinea Equatorial, un dels països més pobres del món.

- Exposició de fotografies de Daniel Comboni
- Documental sobre la seva tasca missionera
- Vídeo sobre la seva tasca missionera
- Vídeo sobre la seva tasca missionera
- Vídeo sobre la seva tasca missionera

Organitzada per la Comunitat Missionera Comboniana de Barcelona, amb el patrocini de la Comunitat Missionera Comboniana de Catalunya i de la Comunitat Missionera Comboniana de Espanya.

nuar-hi la tasca missionera. Per això, per aquest canvi continu, tal volta no arriben a ser ben coneguts a casa nostra.

Africa. Fes-la teva. És difícil resumir el programa dels actes fets a Barcelona, del 22 de febrer al 12 de març de 1996, amb motiu de la beatificació de Daniel Comboni. Hi hagué una mostra de l'art africà a la Galeria d'Art Mar, c/ València, 318; misses africanes a Sant Joan d'Horta (el dissabte 2) i a Santa Maria del Mar (el diumenge 3); conferències al Seminari Conciliar, c/ Diputació, 231, i al nostre Centre Parroquial...

Conferències. Pel que fa a les conferències pronunciades als Lluïsos, diguem que el diàleg 26 de febrer, el pare Miguel Àngel Ayuso, combonià i islamòleg, ens ajudà a comprendre el difícil, però també esperançador, diàleg amb els islàmics.

El dimarts 27, el Superior Provincial dels combonians ens situà en la difícil tasca que feu Daniel Comboni com a Bisbe de l'Àfrica Central. La lluita contra l'esclavitud, l'amor profund per Àfrica, la incorporació de les dones com a missioneres, la visió profètica de veure els africans com a protagonistes de llur pròpia evangelització i alliberament.

El senyor Gerardo González, el dimecres 28, ens ajudà a entendre per què Àfrica té tants problemes i de quina manera els països industrialitzats se n'aprofiten fent-ne cada vegada més un continent més pobre.

Monsenyor Paride Taban, bisbe de Torit, Sudan, gairebé omplí la sala dels Lluïsos, el dijous 29. Amb el seu aspecte de «bisbe d'estar per casa», amb sa simplicitat i gran humanitat captivà tothom. Son testimoni del sofriment dels cristians del Sudan fou un exemple per a nosaltres, els assistents, una mica acomodats i instal·lats en els nostres problemes i dificultats de cada dia.

El divendres 1 de març, el professor José Luis Cortés ens explicà molt clarament com els nostres avantpassats col·laboraren amb l'esclavitud.

Missa africana.

El del dissabte 2 de març fou un vespre especial per a l'església d'Horta. Com que la publicació

Comunitat Parroquial de Sant Joan d'Horta, en el seu número d'abril de 1996, se'n fa ampli ressò, ens limitarem a dir que la missa africana que s'hi celebrà omplènà el temple de gom a gom, com si fos una nit nadalenca.

Dora Serra

Mons. Paride Taban, Bisbe de Torit, Sudan

Fotografia

Activitats de tota mena

Aquest passat mes de gener del nou any 1996, la nostra Sala Fòrum s'ha vist engalanada per una bonica exposició de fotografies en blanc i negre, i en color, que han participat en el V Concurs Social del C.P.H.

S'han presentat 117 obres, totes elles acceptades pel jurat qualificador, que ha emès el següent veredict:

Premis per a socis del CPH:

Blanc i negre: Carme Oliva, Rosalia Puigbò, Josep Puigbò.

Color: Jaume Miró, Eulàlia Martí, Carme Oliva

Premis per a membre del GFH:

Blanc i negre: Carme Ballester, Dora Serra, Ernest Sitjà.

Color: Daniel Comas, Pere Grau, Jaume Alargé.

Estem molt satisfets de la bona acollida que té aquest «jove» concurs. Hi tornarem l'any que ve, si Déu vol.

Exposicions. Ja que hem mencionat una exposició, parlem ara de les altres que ja s'han dut a terme aquest curs 1995-1996.

El mes de novembre va exposar el nostre company Gaspar Agulló unes obres acuradament presentades, com és habitual en tot allò que el nostre amic presenta. Era una col·lecció de detalls petrís de Barcelona que uns artistes anònims confeccionaren qui sap quan. El títol de l'exposició ho remarcava: «Art anònim».

Agraïm a l'amic Gaspar que ens ajudi a veure la bellesa que ens envolta i que, moltes vegades, no sabem captar, tan atragats com anem sempre per arribar a..., per no fer tard a...

Aquestes col·leccions de fotografies són mereixedores d'un reconeixement oficial del nostre Ajuntament. Caldria fer les oportunes gestions perquè l'arxiu municipal les subvencionés i les conservés per a mostrar-les a tots els barcelonins.

El mes de desembre vàrem exposar una

Lectura del veredict del jurat qualificador

col·lecció de fotos de reportatge sobre una excursió per la serralada de l'Himalàia. Autor: Jordi Gallego, de Sant Feliu de Guixols. ¡Quina enveja ens feren aquelles panoràmiques i instantànies tan nítides, tan ben aconseguides!

El mes de febrer exposà el nostre amic Jaume Puig, assidu excursionista i soci activista de la UEC d'Horta. Les seves fotografies ho demostren: muntanyes, llacs, poblets de pessebre i companys de caminades. Per molts anys, Jaume. Que puguis seguir immortalitzant els racons del nostre bonic país!

Nova junta. El dia 13 de gener de 1996 va ser constituïda la nova Junta del Grup Fotogràfic en unes eleccions fetes entre els socis assistents a la convocatòria:

President: Ernest Sitjà i Franquesa.

Secretari: Pere Solé i Serra.

Tresorer: Jaume Caminal i Serret.

Vocal de Laboratori: Jaume Alargé i Martin.

Tertúlies. No les hem pas canviades, les nostres tertúlies mensuals! Les fem cada segon dissabte, de 6 a 8 de la tarda. La concurrència és fluïda: ascendent quant a participants i descendent quant a edat dels socis. La majoria són joves, nois i noies, que ens estan donant una lliçó de treballs fotogràfics, idees i projectes.

A més de les tertúlies, organitzem esporàdicament sessions de fotografia experimental.

Diapositives. La nostra intenció és passar algun reportatge, en diapositives, cada segon dissabte de mes, després de la tertúlia, durant una hora: de 8 a 9 del vespre. No sempre aconseguim complir el nostre propòsit. Aquest curs sols hem fet dos passis:

Octubre 1995: Viatge per les terres maies a la península de Yucatán: Mèxic, Guatemala, Hondures i Belize (ex-Hondures Britànica). Un audiovisual de 50 minuts

de durada on poguérem contemplar les espectaculars ciutats maies amb les piràmides esglaonades, els llacs i volcans de la serralada de Chiapas i Guatemala i les paradisíaques costes de les Antilles, amb illetes coral·lines, de les quals El Tricicle se n'apropià una. El viatge, el muntatge i la projecció anaren a càrrec de la nostra companya Dora Serra.

Febrer 1996: En Jaume Alargé ens mostra les bel·leses d'una altra illa que, per més gran i més propera, no deixa de ser tan espectacular com les llunyanes del triangle de les Bermudes. Parlem de Menorca! Oh, l'arxipèlag Balear, sempre tan atractiu!

Invitació. Esperem els reportatges de vostès... i els teus... i els vostres... Apa! Animeu-vos i veniu a fer un passí de diapositives el segon dissabte de qualsevol mes de l'any!

La secció té obertes les portes a tothom que senti la fiblada de l'interès per la llum i la cambra fosca.

Us esperem!

D. S. E.

esports

Campionat de botifarra

El dia 16 de març del 1996 vam celebrar el ja tradicional campionat de botifarra i la posterior botifarrada.

A les 5 de la tarda érem als Lluïsos els organitzadors i els participants (sis parelles), disposats a contrar i cantar botifarra per tal d'aconseguir un lloc a la final.

Després de fer dos grups per sorteig, van fer una lligueta entre ells. Les partides duraven 50 minuts o fins als 101 punts. Els grups quedaren:

Pepa-Núria / Eduard-Joan
Flori-Antonio / Victor-Angel
Xavier-Isa / Enric-Ferran

Després de patir molt, es classifiquen per disputar el tercer i quart llocs Xavier-Isa contra Eduard-Joan. La gran final la disputen Victor-Angel contra Flori-Antonio.

Les dues partides són molt renyides. Ara puntuen uns, ara els altres. Als volts de les 9 els tercers són l'Eduard i en Joan, i els quarts Xavier i Isa.

Cap al final de la final, els contrincants van empatats a 87 punts. Un parell de mans més i queden segons en Victor i l'Angel, i campions en Flori i l'Antonio. Ja havien guanyat fa dos anys.

Tot seguit baixem al cafè a veure com va (per televisió) el Barça. Per sort, guanya. Mentrestant, en Josep ens va preparant el sopar.

Acaba el futbol televisiu i ens mobilitzem tots a parar taula. Un cop entaulats, els plats van sortint a poc a poc: la fregidora d'en Josep és petita i ha de fer les patates de mica en mica. Però anem enganyant la gana amb les amanides, mentre en Frederic, la Mercè, en Ferran i l'Eduard ens van fent allioli. (Que n'era, de bo!) Al final, tots entaulats, disfrutem de les botifarres comestibles tot comentant les partides de botifarres jugables ja prenent el cafè.

Procedim al lliurament de premis. L'Enric, com a representant de la junta, i l'Angel i en Pere, com a vocals de Joventut.

En definitiva, una tarda-vespre agradable i distreta on ens apuntem l'últim gol de l'actual vocalia de Joventut. Amb la nova junta que surti [el 29 de març de 1996], ja veurem com aniran les coses. Esperem que igual de bé o millor, si és possible.

Ens acomiadem dient Visca els Lluïsos!

Pere Solé i Serra
Vocalia de Joventut

Carmen Lucena
(Classe de català)

manualitats

Personatges que admiro

Bé, podria citar-ne uns quants, no massa, tampoc, però avui vull retre homenatge a aquests personatges que no coneix ningú, que tenen noms que no surten ni als diaris ni als altres mitjans de comunicació.

Són els joves i no tan joves que fan els serveis de voluntariat mitjançant associacions com Creu Roja, Càritas, Metges sense Fronteres, etc., etc. Que fan labors tals com tenir cura de malalts o de gent gran que necessiten atencions o potser només una estona de companyia; que s'encarreguen dels nens i nenes de barris com el Raval que necessiten educació o que algú els acompanyi a l'escola.

Sí, aquests dels quals de tant en tant fan algun programa a la televisió (poques vegades) i que ens ensenyen que tot es pot fer amb un somriure i sense esperar res a canvi.

Només en tenim constància perquè hi ha un noi o una noia a l'escola, o el fill d'una amiga, que s'hi dedica. I que quan es va «comprometre», tots, des dels seus pares fins a l'últim veí, van pensar: «Valdria més que es dediqués a una altra cosa».

Bé, doncs, a totes aquestes persones que fan qualsevol feina humanitària, per petita que sigui, jo els admiro i des d'aquest full els rendixo el meu homenatge.

records d'altres temps

CAPITOL XLVII

Homenatge a un sacerdot amic

«Mossèn Camprubi, tota una vida dedicada a Déu i al món de l'art». Així encapçala Glòria Carrizosa un extens article publicat a *Catalunya Cristiana* del 18 de gener del 1996.

L'article comença com segueix: «El Dr. Francesc Camprubi i Alemany, canonge emèrit de la seu de Barcelona, amb motiu del seu vuitantè aniversari, va ser homenatjat pel Museu Diocesà de Barcelona, les delegacions de patrimoni cultural i els mitjans de comunicació social de l'arquebisbat de Barcelona, que li van atorgar una creu amb esmalts, obra de Macià, el proppassat 3 de gener, a l'edifici de la Pia Almoina. El Dr. Camprubi, que ha estat professor de l'Escola de Belles Arts, del Seminari de Barcelona i de la Facultat de Teologia de Catalunya, és un expert en iconografia cristiana que ha anat aplegant en el decurs de la seva vida una col·lecció molt valuosa d'obres d'art i de pessebres d'èpoques, procedències i cultures ben diverses, una part important de les quals ha cedit per a l'exposició «L'Estel d'Orient» sobre obres d'art de tema nadalenc que es va inaugurar el 23 de desembre i romandrà oberta fins al 31 de gener al Museu Diocesà.»

En un altre passatge de l'article es diu que «la intenció del Dr. Camprubi és donar la seva valuosa col·lecció de pessebres al Museu Diocesà de Barcelona.»

I, en relació amb l'exposició de «L'Estel d'Orient», s'hi llegeix que: «A la segona planta totes les peces són de mossèn Camprubi: les figures de pessebre més reeixides de Ramon Amadeu, un naixement amb pastors de Francisco Sancillo,

pessebres de l'escola napolitana (Nàpols fou un dels centres pessebristes més importants); n'hi ha de l'escola andalusa —una Sagrada Família de Luis Roldán, del segle XVIII, possiblement una de les millors peces de l'exposició—; també n'hi ha de la tradició catalana i d'altres indrets més exòtics com el Japó, i un naixement de la tribu Makonde de Tanzània. També es pot veure un pessebre en miniatura fet pel Dr. Camprubi, molt curiós, amb tomaquers, dàtils, pins i les muntanyes de Montserrat al fons...»

I seguim llegint que «el bisbe auxiliar, Pere Tena, li va agrair no només la seva tasca pel món de l'art sinó la seva vocació sacerdotal, ja que sempre està disposat a anar als llocs on el necessiten. Actualment supleix el rector de la parròquia barcelonina de Sant Cugat del Rec.»

Fins aquí diferents passatges del que ens explica Glòria Carrizosa. Però el motiu de dedicar al Dr. Camprubi aquest capítol de «Records d'altres temps», es remunta a la seva joventut, durant la seva tan intensa com exemplar activitat a la parròquia de Sant Francesc Xavier i també, esporàdicament, a la nostra parròquia i al Centre Parroquial.

Mossèn Francesc Camprubi va ser el primer administrador de la tinència parroquial de Sant Francesc Xavier, església inaugurada el 1940, essent sufragània de Sant Joan d'Horta fins que n'obtingué la segregació. S'erigí en parròquia el primer de juliol del 1946, i mossèn Camprubi hi continuà com a rector tot el temps que quedava de la dècada dels quaranta.

La seva entrega era total. Tenia el despatx al seu domicili, però preferia atendre la feligresia a les sortides de missa. En plena plaça de Sant Francesc Xavier atenia

Riells del Fai, juliol de 1946. A la sortida de missa.

tots quants se li acostaven per demanar-li ajuda o suplicar-li la resolució d'un problema, o, simplement, per escoltar una paraula de consol en alguna tribulació, o uns mots que orientessin sobre un assumpte qualsevol. I mossèn Francesc s'hi lliurava mogut pel seu zel apostòlic, incansable, sense mai pensar en un «ja n'hi ha prou!» Pidolava uns vals alimentaris al Govern Civil que, un cop obtinguts, ell mateix canviava per importants quantitats d'arròs que curosament repartia entre les famílies necessitades del barri.

Però la seva abnegació el portaria diferents vegades fins a una mina que hi havia —no sé si encara hi és— al començament del torrent de la font de Can Quintana, tocant la carretera, mina que havia servit de refugi durant la guerra civil; en aital lloc l'esperaven mitja dotzena de famílies necessitades que malvivien per

aquells voltants en misèrrims habitatges. També aquella bona gent rebia la seva porció d'arròs que l'apòstol els entregava amb amor, radiant satisfacció. No és cap conte de fades; és pura realitat que pot confirmar l'amic Jordi Toboso, que l'havia acompanyat en alguna ocasió.

És ben cert que el trasllat de mossèn Francesc fou un cop molt dur per a aquella feligresia; els més vells encara el recorden amb enyorança. I l'entrenyable record el guardava també el sacerdot, que no deixava de fer-hi una escapadeta si trobava un forat en les seves múltiples ocupacions, especialment per la festa de sant Francesc Xavier, acompanyat en alguna ocasió pel Dr. Narcís Jubany.

Del número 54 de la revista *IDEAL*, del 20 de febrer de 1950, traduïm la nota publicada a la secció «Idees i Fets»: «Recomanem vivament la visita a l'església de

Sant Francesc Xavier, per admirar-hi el bonic i artístic conjunt que formen la imatge del sant titular i les pintures que decoren el seu altar i treballs efectuats per un grup d'artistes carregats d'encert i bona voluntat. Felicitem el zelós Dr. Camprubí, sacerdot encarregat de la parròquia, per la magnífica obra portada a bon fi.

El Dr. Camprubí va donar diverses conferències al nostre Centre Parroquial, de les quals destaquem les dues de 5 i 12 de març de 1950 amb motiu de l'any sant, il·lustrades amb projeccions, portant la concurrència a peregrinar espiritualment a Roma. La primera, sobre el tema «Visita a les basíliques patriarcales», i la segona, «Passeig per la ciutat del Vaticà i visita al Papa». I una altra conferència, trenta anys després, el 23 de maig del 1980, sobre el tema «El temple en la història de l'art», com a introducció als actes commemoratius dels 75 anys de la primera pedra de l'actual església de Sant Joan d'Horta.

Però el record més simpàtic i digne d'agraïment que alguns en servem és, sens dubte, l'acte de germanor, amistat i confraternitat, amb què ens obsequià en el campament, segon campament, de la Joventut d'Acció Catòlica del Centre, el mes de juliol del 1946. Cinc dies que una quinzena d'amics acampàrem a la Font de la Pineda, a la riba del riu Tenes, no gaire lluny de Riells del Fai i a les envistes del Santuari de Sant Miquel. Cinc dies que fórem destinataris exclusius de les doctes ensenyances del Dr. Francesc Camprubí, que va ser el nostre director i un company més. Cinc dies que tinguérem la gran sort de conviure amb un sacerdot de la vàlua de mossèn Francesc.

El aprofitava les senzilles homilies de la missa diària a l'església de Sant Miquel i les hores de repòs de després dels àpats per a fer-nos partíceps dels seus doctes coneixements religiosos i culturals. I no l'oblidem pas dirigint el sant rosari al voltant del foc de campament en la foscor de la nit. Però mossèn Francesc, a més de

director espiritual, fou un company més que ajudava en els quefers de la cuina i altres propis de campament, i amb nosaltres prenia el bany en el gorg del Tenes, situat al peu mateix del campament, alimentat per l'aigua provinent de les delicioses casca des de Sant Miquel del Fai.

Doctor Francesc Camprubí, canonge emèrit de la seu de Barcelona, ex-professor de l'Escola de Belles Arts, ex-professor del Seminari de Barcelona, ex-professor de la Facultat de Catalunya de Teologia, expert en iconografia cristiana, col·laborador del *Full Dominical*, eminent possebrista..., però també ex-rector de la humil parròquia de Sant Francesc Xavier i... amic molt estimat: els que quedem d'aquell jovent de la Font de la Pineda, us recordem amb tot l'afecte i ens adherim gojosament al vostre merescut homenatge.

Per molts anys.

Pere Solé i Sans
(soci núm. 1)

vivències

M'agraden les matemàtiques

(continuació)

Quan feia el servei a Navarra, una vegada que vaig anar de permís a casa, vaig trobar un llibre de matemàtiques que era del meu pare, i me'l vaig endur. Cada dia, en hores de lleure, em vaig dedicar pel meu compte a estudiar matemàtiques; m'agradava molt resoldre tots els problemes proposats en les lliçons del llibre, i hi disfrutava.

L'any 1942 em varen llicenciar. Vaig anar a treballar a la fàbrica de can Julià d'Horta, la Xarxa. Al meu pare li agradava que es-

tudiés un peritatge industrial mecànic. No em va desagradar perquè sabia que hi entraven moltes matemàtiques. Vaig fer l'ingrés directe a la carrera, que era els tres primers cursos en un any. Eren uns examens eliminatòris; van durar 15 dies, a Terrassa. Ens hi vam presentar 80 i només vam aprovar 5. L'any 1946 vaig acabar la carrera i tot seguit ens vam casar, la Montserrat i jo.

M'agradava donar classes i ben aviat vaig anar a una acadèmia, a Barcelona, als vespres, a ensenyar matemàtiques, física i química.

A primers de novembre de l'any 1948, vaig fundar una escola a Horta: Escolles Homar, al carrer Sant Tomàs, 39, que era on vivíem. Vaig començar donant classes de peritatge industrial. Més endavant ja fèiem classes de parvulari, primària, batxillerat, peritatge mercantil i comerç pràctic. Al cap d'un temps ens vam traslladar al carrer Lisboa, 1. En la meua tasca em van ajudar molts bons professors i amics d'Horta.

Després d'aquest preàmbul, haig de dir que la meua fiaca era ensenyar matemàtiques. Quan ho feia, em posava al lloc de l'alumne i veia clarament les seves dificultats. La meua il·lusió era solucionar el seu problema. M'inventava trucs per fer la cosa fàcil i agradable. Jugàvem amb les matemàtiques i disfrutàvem!

Us explico una anècdota: si un alumne s'equivocava

en una operació, jo, fent broma, li deia: «No siguis pagès!» Resulta que els dos últims anys de professor vaig estar a l'Escola Professional d'Arenys de Munt i allí molts dels alumnes eren de famílies pageses, i el primer cop que vaig dir «No siguis pagès», em van mirar amb una cara que ja en vaig tenir prou.

Per acabar, amics, i fer-vos agradable una mica més l'assignatura, us proposo alguna amenitat matemàtica:

Els números divertits.

El número 91 ens fa pensar en el número de telèfon de la policia (091) o també en el prefix telefònic de Madrid. Ara veureu que aquest número també és famós perquè quan el multipliquem per 1, 2, 3..., fins a 9, li passen coses molt curioses. Fixeu-vos-hi:

$$\begin{aligned} 91 \times 1 &= 091 \\ 91 \times 2 &= 182 \\ 91 \times 3 &= 273 \\ 91 \times 4 &= 364 \\ 91 \times 5 &= 455 \\ 91 \times 6 &= 546 \\ 91 \times 7 &= 637 \\ 91 \times 8 &= 728 \\ 91 \times 9 &= 819 \end{aligned}$$

Ara observeu els resultats, i veureu que la columna de les unitats fa 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9. Que la columna de les desenes fa 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 i 1. I que la columna de les centenes va del 0 al 8.

Endevinem. ¿Com endevinar els anys d'una per-

sona i el número que calça?

Bé, molta atenció. Silenci, si us plau.

Escriviu en un paper el número de sabates que calceu.

Ara multipliqueu-lo per 2. Sumeu-hi 5.

Multipliqueu per 50 el resultat.

Sumeu-hi la xifra màgica de 1746.

Ara resteu-ne l'any en què va néixer.

Després de fer aquests càlculs, us sortirà una quantitat de quatre xifres; les dues de l'esquerra són el número que calceu, i les dues de la dreta són l'edat que fareu (o que heu fet) aquest any.

Per al 1996 el número màgic és el 1746; per al 1997 serà el 1747, i així successivament.

Joc amb calculadora de butxaca.

Voleu estalviar 9.643 pessetes per comprar una bicicleta. Ja en teniu 9.473 d'estalviades. Quantes us en falten?

Feu servir una màquina de calcular. Quan tingueu el resultat, gireu-la, i veureu què heu de comprar, quan ja tingueu la bicicleta.

La marea. Un vaixell de vela està ancorat al moll. De la borda penja una escala de cordes, i l'extrem inferior toca l'aigua. Entre els esglaons hi ha 30 cm de distància. La marea puja a raó de 20 cm l'hora. Al cap de 6 hores, ¿quants esglaons haurà pujat l'aigua?

El captaire fumador. Un

captaire fumador empedreït és tancat en un refugi, i troba a les seves butxaques fins a 49 burilles de cigarretes. Sabent que amb 7 burilles fa un cigarret complet, es disposa a fumar-ne un cada mitja hora. ¿Per a quant temps disposarà de tabac amb les seves 49 burilles?

Quants mitjons. ¿Quants mitjons han de preparar-se per servir a una població on la tercera part dels habitants tenen un sol peu, i la meitat dels restants prefereixen anar descalços?

Per a una resposta ràpida. Un tren exprés surt de Barcelona cap a Tarragona a 40 km/h, i un altre automotor surt de Tarragona cap a Barcelona, mitja hora després, a 60 km/h. La distància entre Barcelona i Tarragona és de 90 km. En el moment que es creuin, ¿quin dels dos estarà més a prop de Barcelona?

L'obra corcada. En una biblioteca es guarda una obra de 3 volums, col·locats com és habitual (d'esquerra a dreta). El primer volum té 340 fulls, el segon 400 i l'últim 350. Un corc comença a devorar l'obra, i travessa des del primer full del primer volum fins a l'últim full del tercer volum. ¿Quants fulls haurà travessat en la seva destructora labor? (No compteu les cobertes.)

Joan Homar i Gibert

Raconet del soci infantil

Curiositats. ¿On es fiquen les papallones quan plou? ¿Heu vist alguna vegada volar una papallona mentre plou? Segurament que no.

Les ales de les papallones estan cobertes d'una pols molt fina que, si es mulla, no deixa volar.

Quan plou, les papallones s'arreceren, amb les ales plegades, sota una fulla.

Cada matí, abans d'emprendre el vol, les papallones es queden una estona damunt d'una branca, amb les ales esteses, per a escalfar-les i, així, poder volar.

Sumar, restar, multiplicar, dividir:

3	x	?	=	15
?	+	1	=	9
10	:	?	=	5
9	-	?	=	7
?	x	4	=	20

Respostes: 5, 8, 2, 2, 5.

Dividir un cercle. Es tracta de dividir un cercle amb quatre ratlles rectes, en el major nombre possible de parts.

¿Quin és el nombre màxim de porcions que es pot fer? Vuit?... O potser són més?...

Resposta: Amb quatre línees rectes és possible dividir un cercle en onze parts.

Endevina, endevineta. Endevina, endevineta, / qui me l'endevinarà? / A fira d'endevinalles / anem tots a endevinar.

Tinc la panxa buida, / me la lliguen amb cordes, / i em poso a cantar / si algú me les toca.

Resposta: El timbal

Carmina

Felicitem la nostra col.laboradora Carmina, el seu marit Joan Basco i el seu fill David, per l'engrandiment de la seva família amb el naixement de la Sònia, el passat dia 4 de gener de 1996.

Per molts anys!

Concurs infantil de disfresses

El dia 18 de febrer es va fer a la sala d'actes el ja tradicional concurs infantil de disfresses que enguany ha arribat al seu desè aniversari. Com cada any, una bona colla de nens i nenes de la nostra barriada van gaudir d'una tarda ben completa.

Mentre en Pere Solé, la Gemma Egea i en Sergi Martínez feien les delícies de la canalla (i dels grans que ens ho miràvem) amb els seus acudits i bon humor, els nens i les nenes anaven desfilant per l'escenari —el jurat era molt meticulós a l'hora de puntuar les millors disfresses— i ja tenim en Ricard Tarrades amagat darrera les cortines que obsequiava cada concursant amb una bossa de presents.

Un cop va haver passat tota la quitxalla, es va fer una pausa per berenar —brioxos amb nocilla i refrescos—. Mentrestant, el jurat deliberava i els nostres tres herois de la tarda, convertits en pallasos, entretenien la mainada amb un *karaoke*

que havien muntat, i, encara que els nens desafinaven força, pensem que s'ho van passar molt bé. Els guanyadors van rebre els corresponents premis, i tothom se'n va anar content cap a casa.

Esperem que l'any vinent repetirem l'experiència, i, ahh!, gràcies a tots els col.laboradors, membres del jurat, hostesses, tècnics presentadors, senyores que van fer el berenar i el van repartir, fotògraf, etc. Sembla que no, però es necessita molta gent per muntar tot això.

Maria F.

Aula de primera infància

Els primers anys de vida signifiquen —per a un infant— el descobriment dels altres i d'un mateix, l'aprendre a comunicar-se, a riure, a caminar, a menjar tot sol, a saber reconèixer les veus dels pares, a saber demanar allò que vol... Molts fets que formen, desenvolupen i transformen un nadó en un nen i, posteriorment, en un adult.

Aquest meravellós aprenentatge no solament té com a protagonista el nadó, sinó també els pares i tots aquells qui envolten el nou ésser. Tots s'adapten a les noves circumstàncies i s'enriqueixen mútuament amb els nous descobriments.

L'entorn i els estímuls que acompanyen el nen, sobretot durant els primers anys, són de gran importància. El nen neix amb tota una sèrie d'estructures necessàries per al seu creixement i procés evolutiu, però, sense la intervenció de l'entorn, aquestes no es posarien en marxa. Els pares, quan parlen als fills, els ensenyen a comunicar-se; a saber interpretar un somriure, a saber que si assenyalen alguna cosa els la donaran, a saber dir «papa» i «mama».

I així tan sols és un exemple de la gran influència que exerceix l'entorn en el procés evolutiu del nen. Una adequada estimulació fa possible el potencial que el nen porta dins. L'equilibri es troba en la capacitat del nen per assumir tota la informació que rep. Sense adonar-se'n, els pares ensenyen constantment el fill i aquest ensenyament es pot convertir en un joc espontani del qual gaudeixen i aprenen tots.

Obeint aquesta filosofia, un equip de psicòlegs obrirem pròximament un nou centre anomenat «Aula de primera infància», on, junt amb els pares, potenciarem el des-

envolupament del nen durant els dos primers anys de la seva vida. Això vol dir: establir una bona base per evitar possibles problemes, detectar alteracions en el desenvolupament, moltes vegades inadvertides, i corregir-les, controlar i potenciar el bon creixement del nen mitjançant un treball adequat a la seva edat. Tot dirigit per professionals, tenint en compte l'entorn immediat de la criatura. I tot això, d'una manera lúdica, distesa, en un ambient familiar i agradable pensat per al nen i les seves necessitats.

Aquest treball conjunt inclou també informar els pares de tots els aspectes o dubtes que els angoixin i se'ls presentin en relació amb el seu fill. Dubtes com ara:

* Aquest nen plora una mica massa. ¿És marraneria o alguna altra cosa?

* És important que el nen somrigui. ¿Per què és important?

* Al meu fill li costa adormir-se. ¿Com el puc ajudar?

* És fonamental el reconeixement de la veu de la mare. Per què?

* ¿De quina forma, el meu fill, quan tan sols té un mes o un any, pot treballar la coordinació?

* Com puc potenciar la seva memòria?

* ¿El meu fill segueix un procés normal de creixement?

Cada nen és un món, té les seves pròpies necessitats i el seu ritme de desenvolupament, així com la seva pròpia personalitat.

La nostra finalitat és treballar tots aquells aspectes que ajudin i permetin una bona formació del nen.

Els pares que desitgin més informació sobre aquest tema, poden telefonar al número 420 08 09.

Anna Bigas
(psicòloga)

